

Impact
Factor
2.147

ISSN 2349-638x

Reviewed International Journal

**AAYUSHI
INTERNATIONAL
INTERDISCIPLINARY
RESEARCH JOURNAL
(AIIRJ)**

Monthly Publish Journal

VOL-III

ISSUE-
IV

Apr.

2016

Address

- Vikram Nagar, Boudhi Chouk, Latur.
- Tq. Latur, Dis. Latur 413512
- (+91) 9922455749, (+91) 9158387437

Email

- aiirjpramod@gmail.com

Website

- www.aiirjournal.com

CHIEF EDITOR – PRAMOD PRAKASHRAO TANDALE

“विरोधकांचे बल व दुर्बलता ह्या संदर्भात संघ खेळाडूंच्या व मुल्याकनांच्या आधारे संभाव्य अधिका अधिक चांगली कामगिरी”

प्रा. विलास श्रीराम बायस्कर

शारीरिक शिक्षण संचालक

गो.से. विज्ञान, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, खामगांव

प्रस्तावना :-

क्रिडा क्षेत्रामधील उच्च पातळीवर केली गेलेली कामगिरी ही खेळाडूंच्या मनोरचनेवर अवलंबून असते. प्राप्त झालेल्या यशाचा संबंध खेळाडूंच्या महत्वाकांक्षी वृत्तीशी असतो. महत्वाकांक्षेची पातळी व यश यांचा जवळचा संबंध आहे. यशामुळे महत्वाकांक्षा उच्चावतात व त्यामुळे व्यक्तीला आपली कामगिरी सुधारण्याकरीता उत्साह व उत्तेजन मिळते. विरोधकांचे बल व दुर्बलता यांच्या संदर्भात संघ खेळाडूंची क्षमता व ध्येयाची क्लिष्टता या नुसार योग्य ती इच्छाशक्ती असणे आवश्यक आहे. प्रयत्नांचे प्रमाण व त्याची गुणवत्ताही ध्येयानुसार असते.

संघाच्या महत्वाकांक्षेची पातळी संयुक्तरीत्या काही घटकावर अवलंबून असते. ज्यामध्ये मार्गदर्शकाची संघा कडून असलेली अपेक्षा, संघाची व संघातील प्रत्येक खेळाडूंची ध्येय निष्ठा याचा ह्यात समावेश होतो. संघ खेळाडूंची महत्वाकांक्षा ही वास्तववादी व शक्यतेच्या कोटीतील असावी तसेच कर्णधार व मार्गदर्शक ह्यांनी स्पर्धांच्या पूर्वी संघातील प्रत्येक खेळाडूंची व्यैक्तीक कामगिरी अधिका-अधिक सुधारण्याकरीता प्रोत्साहन द्यावे.

Muller (6) यांच्या प्रतिपादनानुसार ज्यु.फुटबॉलिंग मधील सर्वांच्या समजल्या जाणा-या पूर्व जर्मनीच्या संघाची ध्येय निश्चिती स्पर्धा मधील सहभागी अन्य संघापेक्षा अधिक वास्तववादी होती. तुलनात्मक अभ्यासाच्या अंती **Prist** या निष्कर्षा प्रत आले की विरोधकांच्या क्षमतेवर आधारीत महत्वाकांक्षेची पातळी ही विरोधकांचे बल लक्षात न घेता धारण केलेल्या महत्वाकांक्षेच्या पातळी पेक्षा अधिक वास्तववादी असते.

Bandal (P) यांच्या निरीक्षणानुसार 12 ते 14 गटातील ऑस्ट्रेलियन मुला व मुलीची हॉकी मधील कामगिरीचा त्यांच्या महत्वाकांक्षेच्या पातळीशी महत्वपूर्ण संबंध आहे असे निर्देशनात आले.

कार्यपध्दती :-

राष्ट्रीय पातळीवर कबड्डी असोसिएशन द्वारे खुल्या कबड्डीच्या स्पर्धांमध्ये चार सेमीफायनल मध्ये भाग घेणा-या महीला खेळाडू संख्या 60 ची ह्या अभ्यासाकरीता निवड करण्यात आली आहे. राष्ट्रीय कबड्डी स्पर्धा येथे घेण्यात आलेली स्पर्धा मध्ये भाग घेणा-या खेळाडूंची ह्या अभ्यासामध्ये निवड करण्यात आली आहे.

स्वमुल्यमापन (Self Assesment) विरोधकांचे मुल्यमापन व महत्वाकांक्षेची पातळी ह्या संदर्भात माहिती संकलनासाठी एक प्रश्नमालीका तयार करण्यात आली. सेमीफायनल सामन्याच्या एक दिवस आधी प्रत्येक खेळाडू कडून त्यातील प्रश्नाची उत्तरे लिहून घेण्यात आली. या प्रश्नमालीकेमध्ये एकूण 10 मुद्दे होते. मुद्याक्रमांक 1 ते 9 च्या आधारे प्रत्येक खेळाडूला मुल्यांकन व विरोधकांचे बल व त्याची दुर्बलता याबाबत माहिती द्यावयाची होती. 10 वा मुद्दा हा आत्मविश्वासाची पातळी दर्शविणारा होता. खेळाडूंचा प्रतिसाद मिळविण्याकरीता 5 Point Scale चा उपयोग करण्यात आला. या सर्व खेळाडूंची प्रत्यक्ष कामगिरी 21 व्या राष्ट्रीय कबड्डी सामन्यातील प्रत्यक्ष कामगिरी यातील अंतीम भाग होता.

आत्मविश्वासाची कामगिरी व पातळी याच्या परस्पर संबंधाचे अध्ययन करण्याकरीता स्पिरमरतन हयांच्या (Rank Difference Coorelation was applied) दर्जा तफावत परस्पर संबंध ज्याचे अधिकतम मुल्य 1 होते. जे अधिका अधिक परस्पर संबंध दर्शविते.

शोध (Finding) :-

संकलीत माहितीचे विश्लेषण हे दर्शविते की संघाची कामगिरी व त्याच्या आत्मविश्वासाची पातळी यामध्ये महत्वपूर्ण सकारात्मक संबंध आहे. नॉक आउट या तत्वावर हे सामने खेळल्या गेल्यामुळे मुल्यांकना मध्ये या चारपैकी कोणता संघ अधिक वास्तववादी होता याचे मूल्यमापन करणे शक्य झाले नाही. सेमीफायनल सामन्यांच्या आधारे खेळाडूंनी विरोधकांचे बल दुर्बलता या संदर्भात स्वमुल्यांकनाच्या दृष्टीने दिलेल्या प्रतिसादांची सरासरी यांच्या आधारे खेळाडूंची तुलना विरोधकांनी त्याच्या केलेल्या मूल्यमापनशी करण्यात आली. परिणामतः संघ 'अ' व 'ब' यांनी आपले मुल्यांकन एकमेकांच्या संदर्भात केले तर संघ ड व क हयांनी आपले मुल्यांकन एकमेकांच्या संदर्भात केले.

या आधारे असे निर्देशनात आले की खेळाडूंनी त्यांच्या संघाची त्याच्या संघाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन त्यांच्या विरोधकांच्या मूल्यमापनपेक्षा अधिक वास्तववादी केले. संघ 'अ' व 'ब' यातील खेळाडूंनी केलेले परस्पराने मूल्यमापन विरोधाभासी होते.

'क' संघातील खेळाडूंनी केलेले स्वतःचे व विरोधकांचे मूल्यमापन 'ड' संघातील खेळाडूंनी केलेल्या मूल्यमापनाच्या तुलनेत अधिक वास्तववादी होते.

कामगिरीच्या संदर्भातील सामान्य योग्यता, सक्रीयता, संघभावना, शरीर सौष्ठव, सुहृदता व तंत्राच्या बाबतीत सर्व संघ एकमेकांच्या विरुद्ध होते.

युक्ती योग्यतेच्या व क्षमतेच्या बाबतीत संघानी त्यांच्या प्रत्यक्ष शक्तीपेक्षा स्वतःचे अधिक मूल्यमापन केले.

सर्व संघाना प्रखरतेने वाटत होते की प्रसंगाच्या मागणी-नुसार स्वतःमध्ये सुधारणा करण्याची त्यांची योग्यता आहे.

निष्कर्ष :-वरील शोधाच्या आधारे खालील प्रमाणे निष्कर्ष काढले जावू शकतात.

1. या पातळीवर खेळाडू हे वास्तववादी महत्वाकांक्षा बाळगण्याच्या स्थितीत नसतात. ज्या खेळाडूंना सहभागाचा अधिक अनुभव आहे व ज्याचे प्रशिक्षण वर्ष जास्त आहेत. ते स्वतःच्या संघाचे व विरोधकांचे मूल्यमापन अधिक चांगले करू शकतात.
2. खेळाच्या विविध अंगाच्या सखोल माहितीच्या आधारे धारण केलेली महत्वाकांक्षेची पातळी ही अधिक वास्तववादी असते.
3. तांत्रिक व सर्वसामान्य योग्यतेवर आधारीत मूल्यमापनाच्या तुलनेत युक्तीच्या संदर्भातील आपले क्षमतेचे मूल्यमापन चुकीचे आहे हे निर्दर्शनात आले, कारण त्यासाठी संघ खेळाडू मध्ये अधिक अंतरदृष्टी, समज व खेळाच्या बदलत्या परिस्थितीचा अनुभव असणे आवश्यक आहे.